

3—8 november

Debatter m. m.

	Sid.
Fredagen den 3 november	
Svar på fråga av herr Larsson, Thorsten, ang. möjligheterna att övergå till gengasdrift vid en avspärning av drivmedelsimporten	3
Tisdagen den 7 november	
Utsträckt motionstid i vissa ärenden	6
Interpellation av herr Hilding ang. bristen på studentbostäder ..	7
Onsdagen den 8 november	
Om undantagande från den allmänna varubeskattningen av tvätt till landsting	9
Om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass	10
Interpellation av herr Svanström om tillsättning i kariesbekämpande syfte av fluor i vattenledningsvatten	12

 Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 8 november	
Bevillningsutskottets betänkande nr 69, om undantagande i visst fall från den allmänna varubeskattningen av tvätt till landsting	9
— nr 72, om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass	10
Andra lagutskottets utlåtande nr 58, ang. lydnadsföreskrifter vid permittering från allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare ..	12
— nr 60, ang. skyddsarbetet inom försvaret, m. m.	12
Tredje lagutskottets utlåtande nr 29, ang. ändring i vattenlagen m. m.	12
Jordbruksutskottets utlåtande nr 36, ang. försäkringsverksamhet till motverkande av vissa förluster inom pälsdjursuppfödningen	12

Fredagen den 3 november

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Justerades protokollet för den 27 nästlidne oktober.

Ledighet från riksdagsgöromålen för fullgörande av uppdrag såsom ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling i New York beviljades fru *Lindström* från och med den 6 november för den tid, som åtginge för uppdragets fullgörande.

Vidare beviljades herr *Kronstrand* ledighet från riksdagsgöromålen för tiden till den 14 i denna månad på grund av ett från honom inkommet, nu uppläst läkarintyg, utvisande att han vore sjukskriven till följd av encephalopathia hypertonica.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 354, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; och

nr 355, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitutio-
tion.

Ang. möjligheterna att övergå till gengasdrift vid en avspärrning av drivmedelsimporten

Med stöd av § 20 av kammarens ordningsstadga hade herr *Larsson, Thorsten*, till herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet framställt en så lydande fråga: »Vill herr statsrådet lämna kammaren en redogörelse för möjligheterna för övergång till gengasdrift i

jordbruket och på transportområdet vid en avspärrning av drivmedelsimporten?»

Herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet *LANGE*, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara nämnda fråga, erhöll ordet och anförde:

Herr talman! Herr *Thorsten Larsson* har frågat mig om möjligheterna för övergång till gengasdrift i jordbruket och på transportområdet vid en avspärrning av drivmedelsimporten.

Med anledning härav vill jag först framhålla att det inom riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap ständigt pågår en planering av beredskapsåtgärder på detta område. I ett snabbt inträffat krigsfall torde omställning till gengasdrift ej kunna genomföras. Vid beredskapsläge förutsättes däremot att omställning till gengasdrift av alla fordonskategorier skyndsamt påbörjas. De problem som uppstår vid en sådan omställning sammanhänger dels med anskaffningen av lämpliga gengasaggregat, dels med möjligheterna att förse dessa med bränsle.

När det gäller gengasaggregaten pågår forsknings- och försöksverksamhet för att framställa s. k. vedgasaggregat för lastbilar, bussar, traktorer och personbilar. Dessa försök har resulterat i att en prototyp har tillverkats. Genom att gå över från de under senaste världskriget huvudsakligen använda träkolsaggregaten till vedgasaggregat tillvaratager man icke endast de värmeenergi som själva kolningen kräver, utan man inbesparar såväl arbetskraft som investeringar. Preliminära planer har utarbetats för tillverkning i större skala av vedgasaggregat med tillbehör inom landet. En sådan tillverkning kan vid behov igångsättas med kort varsel.

I fråga om bränsle till gengasaggregat förutsättes tillverkningen kunna ske i takt med den planerade aggregattill-

Ang. möjligheterna att övergå till gengasdrift vid en avspärrning av drivmedelsimporten

verkningen. En översyn av tidigare utförda planlägningsarbeten för gengasbränsleförsörjningen med hänsyn till det ökade behovet av gengasved pågår. Rikt-punkten är att planlägga en snabb igång-sättning av produktionen av gengasbränsle för tillgodoseende av det omedelbara behovet i en krissituation samt att förbereda åtgärder för ytterligare utökad produktion.

De här nämnda åtgärderna visar att denna fråga står under fortlöpande bevakning för att giva landet högsta möjliga totalberedskap.

Med det anförda anser jag mig ha besvarat herr Larssons fråga.

Herr LARSSON, THORSTEN, (cp):

Herr talman! Jag vill gärna här framföra ett tack till statsrådet och chefen för handelsdepartementet för det svar som han har lämnat på min fråga. Det är ett som jag tolkar det i stora delar positivt svar, och jag är övertygad om att allmänheten med största intresse tager del av denna upplysning om vår beredskap på det känsliga dragkrafts- och transportområdet för den händelse våra handelsvägar blir mer eller mindre spärade.

Jag fäste mig särskilt vid den del av svaret, där statsrådet nämner problemen att skaffa fram vissa prototyper för de olika fordonskategorierna. Det beror väl, som jag ser det, i mycket stor utsträckning på att här har inträffat en ganska stark förändring sedan förra avspärrningsperioden. Dels har motordriften ökat mycket kraftigt och dels har en förändring ägt rum från förgasarmotorer till dieselmotorer.

Vid den s. k. Suez-krisens utbrott var vi nog ganska dåligt rustade på detta område. Det är därför lugnande att i dag få veta att det har gjorts en hel del på detta område sedan den tidpunkten. Jag har mig emellertid bekant att särskilt den ena typen av aggregat som är avsedd för dieselmotorer — det gäller då både traktorer och bilar — bygger på ett blandningssystem, som kräver en ganska

stor oljemängd jämte gengasen. Detta i sin tur förutsätter givetvis en beredskapslagring av olja, och en sådan lagring borde ske i större utsträckning ute hos förbrukarna, ty där är den minst sårbar. Här måste jag tyvärr konstatera att de åtgärder som vidtagits från statens sida kanske inte har varit av den art att de har stimulerat till en sådan beredskapslagring. Är det vidare riktigt, som det har berättats mig, att nämnden för ekonomisk beredskap i våras ville lägga ned försöken och proven för gengasdrift? Det hade i så fall uppenbarligen varit olyckligt. Jag vet dock att de har fortsatt, och det är tacknämligt. Jag tror att det i stället vore klokt att sätta in en drive för en ytterligare intensifiering av verksamheten för att lösa problemet enligt ett system som skulle göra oss ännu mer oberoende av oljetillgången, och en sådan lösning är som bekant möjlig. Försök har gjorts med ren gengasdrift på dieselmotor, men det har endast skett på en enda motor. Dessa försök borde få fortsätta.

Med detta, herr talman, ber jag att ännu en gång få rikta ett tack till chefen för handelsdepartementet för det svar som jag erhållit på min fråga.

Herr statsrådet LANGE:

Herr talman! I anledning av herr Larssons anförande kanske jag får lämna den upplysningen, att hittills har över 300 000 kronor anvisats för det ändamål som berörts i den av herr Larsson till mig ställda frågan, och för innevarande budgetår har utgått, om jag minns rätt, cirka 30 000 kronor. Avsikten är att detta arbete inte skall avslutas förrän man kan säga att vi på detta område har en tillfredsställande beredskap.

Den konstruktion beträffande dieselmotorer som man stannat inför och vill ge förord innebär ändå en oljebesparing på cirka 75 procent, och det har sin betydelse. Sedan är det, som herr Larsson vet, också riksnämndens uppgift att följa frågan om oljelagringen och föranstalta om de åtgärder som erfordras för

Ang. möjligheterna att övergå till gengasdrift vid en avspärrning av drivmedelsimporten

att vår beredskap i det hänseendet skall vara tillfredsställande och i nivå med vad vi har ansett önskvärt och lämpligt på andra områden.

ring för företag, som år 1960 verkställt extra inbetalning i riksbanken å konto för investering i rörelse.

Herr LARSSON, THORSTEN, (cp):

Herr talman! Jag ber att få tacka också för dessa upplysningar, som ytterligare ger mig den känslan att man ingalunda håller upp med att bedriva dessa försök, som jag nämnde i slutet av mitt förra anförande, för att få fram ett aggregat som gör oss mera oberoende av den importerade oljan.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet motionerna nr 693—696.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 190, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag;

nr 191, angående statlig kreditgaranti för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt domänverkets skogsarbetare;

nr 192, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Thailand för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet; samt

nr 193, med förslag till förordning om rätt till visst avdrag vid 1962 års taxering

Anmälades och bordlades

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 69, i anledning av väckta motioner om undantagande i visst fall från den allmänna varubeskattningen av tvätt till landsting; och

nr 72, i anledning av väckta motioner om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 58, i anledning av väckta motioner angående lydnadsföreskrifter vid permittering från allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare; och

nr 60, i anledning av väckta motioner angående skyddsarbetet inom försvaret, m. m.;

tredje lagutskottets utlåtande nr 29, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vattenlagen m. m., dels ock i ämnet väckta motioner; samt

jordbruksutskottets utlåtande nr 36, i anledning av väckt motion angående försäkringsverksamhet till motverkande av vissa förluster inom pälsdjursuppfödningen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.14.

In fidem

Fritz af Petersens

Tisdagen den 7 november

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 31 nästlidne oktober.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Lange* för tiden den 15—den 22 innevarande månad för tjänsteresa till Paris och Genève.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m., hänvisades propositionen, såvitt avsåge förslaget till lag angående ändrad lydelse av 19 § 1 mom. och 2 mom. lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, till behandling av lagutskott samt i övrigt till bevillningsutskottet.

Ang. utsträckt motionstid i vissa ärenden

Föredrogs Kungl. Maj:ts proposition nr 190, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag.

Ordet lämnades på begäran till herr **HAGBERG** (h), som anförde:

Herr talman! Med hänsyn till omfattningen av de ärenden, som avses med Kungl. Maj:ts propositioner nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m., och nr 190, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag, tillåter jag mig anhålla att kammaren måtte medgiva utsträckning av tiden för avgivande av motioner i anledning av sagda propositioner till det sammanträde som infaller näst efter femton dagar från den dag propositionerna kom kammaren till handa.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, hänvisades den nu föredragna kungl. propositionen till behandling av lagutskott.

På särskild proposition beslöt kammaren, med bifall till herr Hagbergs därom framställda yrkande, medgiva, att tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 188 och 190 utsträcktes till det sammanträde, som infölle näst efter femton dagar från det propositionerna kommo kammaren till handa.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 191, angående statlig kreditgaranti för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt domänverkets skogsarbetare.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 192, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Thailand för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet; samt

nr 193, med förslag till förordning om rätt till visst avdrag vid 1962 års taxering för företag, som år 1960 verkställt extra inbetalning i riksbanken å konto för investering i rörelse.

Föredrogs och bordlades ånyo bevillningsutskottets betänkanden nr 69 och 72, andra lagutskottets utlåtanden nr 58 och 60, tredje lagutskottets utlåtande nr 29 samt jordbruksutskottets utlåtande nr 36.

Anmäldes och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

Interpellation ang. bristen på studentbostäder

nr 181, angående hälsovård och öppen sjukvård i landstingsområdena m. m.; samt

nr 196, med förslag till lag om nedsättning av allmän kommunalskatt i anledning av övergångsbidrag vid vissa ändringar i den kommunala indelningen, m. m.

Interpellation ang. bristen på studentbostäder

Herr **HILDING** (fp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Bristen på bostäder för studenterna vid universitet och högskolor har under en längre tid varit besvärande. Även om läget på vissa håll något ljusnat under senare tid, kvarstår fortfarande ett mycket stort behov av studentbostäder. Prognoser för de närmaste tio åren visar, att detta behov kommer att stegras mycket kraftigt. Man kan därvid notera, att de av universitetsutredningen för några år sedan gjorda beräkningarna inte stämmer med den konstaterade ökningen av studentantalet. Mera aktuella prognoser gjorda av respektive studentkårer visar, att behovet av allt att döma kommer att bli väsentligt större. Dessa prognoser, som bygger på det faktiska antalet studenter, visar bl. a. att i Stockholm 1 100 rumsenheter per år måste färdigställas under åren 1963—1970 för att 43 % av stockholmsstudenterna skall få tillgång till studentbostäder. För Uppsalas del räknar man med att det återstående behovet av enkelrum sedan den beräknade tillgången på den allmänna bostadsmarknaden plus redan färdigställda och projekterade särskilda studentbostäder tagits i anspråk skall uppgå till ca 3 200 enheter 1965/66. För lägenhetsbehovet är motsvarande siffra ca 1 350.

Den nyligen avslutade 1957 års studentbostadsutredning har i enlighet med sina direktiv framlagt förslag till råd och anvisningar beträffande en ändamålsenlig produktion av studentbostadsrum. Utredningen har också ägnat uppmärksamhet åt försöken att nedbringa

kostnaderna för dessa bostäder för att därigenom få fram en större produktion. Däremot har denna utredning inte framlagt några förslag beträffande omfattningen av byggnadsverksamheten.

Den pågående studiesociala utredningen har enligt direktiven att framlägga förslag beträffande studenternas sociala och ekonomiska förmåner. För min del anser jag att de till denna utredning givna direktiven inte bör hindra att den vid sidan av de direkta ekonomiska stödåtgärderna även tar upp till behandling den form av indirekt ekonomiskt stöd som uppförande av statssubventionerade studentbostäder innebär.

Det synes i hög grad angeläget att en konkret plan för ökning av studentbostadsbyggandet snarast kommer till stånd. Utarbetandet härav synes i första hand ankomma på den studiesociala utredningen. Men med hänsyn till den akuta och svårartade bristen på studentbostäder måste det anses synnerligen angeläget att omedelbara åtgärder vidtages för ökning av studentbostadsbyggandet. Så bör kunna ske utan att studiesociala utredningens arbete föregripes. Det bör också framhållas, att i den mån man kan öka tillgången på s. k. studentbostäder så underlättas samtidigt bostadsfrågans ordnande för andra kategorier studerande, för vilka bostadsproblemet på ifrågavarande orter under studietiden också är besvärande.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande fråga:

Vilka åtgärder planerar man från departementets sida att vidtaga i syfte att avhjälpa bristen på studentbostäder?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 697, av herr *Stefanson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr

188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 698, av herr *Kaijser*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en omorganisation av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet;

nr 699, av herr *Kaijser*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en omorganisation av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet;

nr 700, av herr *Hedström m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182, angående vissa prisreglerande åtgärder på jordbrukets område;

nr 701, av herr *Jonasson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182, angående vissa prisreglerande åtgärder på jordbrukets område;

nr 702, av herr *Svanström*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr

182, angående vissa prisreglerande åtgärder på jordbrukets område;

nr 703, av herr *Hermansson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 183, angående vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation, m. m.;

nr 704, av herr *Svanström m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 183, angående vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation, m. m.;

nr 705, av herr *Sveningsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 183, angående vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.12.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 8 november

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Justerades protokoll för den 1 innevarande månad.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 181, angående hälsovård och öppen sjukvård i landstingsområdena m. m.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 196, med förslag till lag om nedsättning av allmän kommunalskatt i anledning av övergångsbidrag vid vissa ändringar i den kommunala indelningen, m. m., hänvisades propositionen, såvitt avsåge lagförslaget, till konstitutionsutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Föredrogs och hänvisades motionen nr 697 till bevillningsutskottet, motionerna nr 698 och 699 till behandling av lagutskott samt motionerna nr 700—705 till jordbruksutskottet.

Om undantagande från den allmänna varubeskattningen av tvätt till landsting

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 69, i anledning av väckta motioner om undantagande i visst fall från den allmänna varubeskattningen av tvätt till landsting.

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 143, av herr *Oscar Carlsson m. fl.*, och II: 214, av herr *Eskel m. fl.*, hade hemställts, att riksdagen måtte besluta, att förordningen om allmän varuskatt icke skulle äga tillämpning beträffande tvätt som för landstingsräkning utfördes på av försvarets fabriksverk drivna tvätterier. Som skäl för yrkandet hade i motionerna bland annat

framhållits, att de förutsättningar, på vilka samarbetet mellan staten och landstingen i fråga om tvätteriverksamheten grundats, blivit rubbade genom att landstingen i och med införandet av den allmänna varuskatten åsamkats högre kostnader än staten.

Utskottet hade i det nu föreliggande betänkandet på anförda skäl hemställt, att de likalydande motionerna I: 143, av herr *Oscar Carlsson m. fl.*, och II: 214, av herr *Eskel m. fl.*, om undantagande i visst fall från den allmänna varubeskattningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Reservation hade anmälts av herrarna *Oscar Carlsson, Yngve Nilsson, Nilsson i Svalöv och Kärrlander*, vilka likväl ej antytt sin åsikt.

Herr **CARLSSON, OSCAR**, (s):

Herr talman! I de föreliggande motionerna hade vi hemställt, att riksdagen måtte besluta, att förordningen om allmän varuskatt icke skall äga tillämpning beträffande tvätt som för landstingsräkning utföres på av försvarets fabriksverk drivna tvätterier.

Motiveringen till dessa motioner var ju utgångspunkten för det förordade samarbetet mellan staten och landstingen, nämligen att man genom det skulle uppnå bättre ekonomiskt resultat för båda parter. Denna grundläggande förutsättning för samarbetet har nu rubbats, och motionens syfte var att söka återställa den jämlikhet med hänsyn till kostnaderna som åsyftades då samarbetet inleddes.

Som jag förstår, herr talman, att utskottet inte gärna vill vara med om några avsteg från principerna för den allmänna varuskatten, liksom även med vetskap om att det ytterst sällan går att charma kammaren till att bifalla en motion mot ett enhälligt utskottsbetänkande, har jag intet yrkande i frågan.

Om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass

Herr ERICSSON, JOHN, (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i det nu föredragna betänkandet hemställt.

Om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 72, i anledning av väckta motioner om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass.

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 30, av herr *Thorsten Larsson m. fl.*, och II: 53, av herr *Wahrendorff m. fl.*, hade hemställts, att riksdagen måtte besluta, att särskild varuskatt å gräddglass från och med den 1 januari 1962 icke längre skulle uttagas.

Utskottet hade i det nu ifrågavarande betänkandet på återopade grunder hemställt, att de likalydande motionerna I: 30, av herr *Thorsten Larsson m. fl.*, och II: 53, av herr *Wahrendorff m. fl.*, om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Reservation hade avgivits av herrar *Hagberg, Gustaf Elofsson, Yngve Nilsson, Kronstrand, Kollberg, Nilsson i Svälöv, Vigelsbo, Gustafson* i Göteborg och *Stiernstedt*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort i viss angiven del hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen — i anledning av de likalydande motionerna I: 30, av herr *Thorsten Larsson m. fl.*, och II: 53, av herr *Wahrendorff m. fl.* — måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till 1962 års riksdag angående upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass.

Herr ELOFSSON, GUSTAF, (cp):

Herr talman! År 1941 infördes en extra beskattning på gräddglass upp till

65 procent av varans värde, och den skatten har alltsedan dess utgått. Det gäller dock en vara som är särskilt viktig med tanke på barnen — det är väl bra mycket bättre att de köper sig en glasspinne än att de äter snask som förstör både tänder och annat på dem. Men på glasspinnen tar man ut en 65-procentig skatt. Det är detta som gör att vi anser att man inte vidare bör fasthålla vid den nuvarande ordningen utan slopa denna extra skatt på gräddglass.

Om en återförsäljare köper i större partier utgår som bekant ingen skatt, men så snart det rör sig om mindre än 1/3 liter skall den extra skatten utgå. Vi anser att detta inte kan vara motiverat, alldenstund man nu börjar tillverka glass även av helt andra produkter än gräddglass, som ursprungligen användes. Man ersätter grädden med andra kemiska fettämnen och säljer produkten som gräddglass, och ingen vill väl ändå att den ordningen skall bli bestående i längden.

Det är av sådana anledningar som motioner varje år väcks om avskaffande av denna extra varubeskattning på gräddglass. Jag skall dock inte, herr talman, uppehålla tiden längre med att tala om dessa för alla kammarens ledamöter välkända frågor utan ber kort och gott att få yrka bifall till den av herr *Hagberg m. fl.* vid utskottets betänkande fogade reservationen.

Herr LARSSON, THORSTEN, (cp):

Herr talman! Även om denna fråga är viktig skall jag inte uppehålla tiden så länge.

Det ligger väl så till — jag förmodar att jag inte har fel därvidlag — att denna särskilda skatt har tillkommit som en sorts lyxskatt, en beskattning i stil med skatten på choklad och konfekt. Tiden står emellertid inte stilla. Konsumtionen och konsumtionsvanorna har ändrats, och utvecklingen torde ha lett till att man numera måste säga att gräddglassen är mat, fullvärdig näring, samtidigt som den är god. Herr *Elofsson* var också inne på att det är nyttigare för bar-

Om upphävande av den särskilda varuskatten å gräddglass

nen att äta glass, och jag vill ytterligare betona att glassen inte har samma fördömande effekt på barnens tänder som viss annan konfektyr och karameller. I många skolor är det ju förbjudet att äta snask, men jag skulle tro att glassen inte kan hänföras till detta begrepp. Det är också ur denna synpunkt angeläget att staten inte genom en beskattning så att säga lägger ytterligare tyngd på bördan när det gäller glassen.

Från utskottsmajoritetens sida anföres statsfinansiella skäl för avslag på motionerna. Jag hade knappast väntat att man i nuvarande finansläge skulle anföra sådana skäl när det gäller en skatt som eventuellt skulle inbringa 6 miljoner kronor.

Det importerar i dag glass, som ur näringsynpunkt är mindre tillfredsställande. Jag tänker därvid på den emulsionsglass, som tidigare har varit föremål för diskussion här i riksdagen. Gräddglass blir ju dyrare, varför producenterna av den kan tänkas bli tvungna att övergå till produktion av just denna emulsionsglass. En sådan åtgärd blir till förfång inte bara för en som jag anser fullvärdig näringstillförsel utan också i viss mån för jordbruket. Gräddglassen hjälper ju till att avlasta ett smöröverskott, och även om det inte är så många ton som går åt för denna glasstillverkning, har den ändå en ganska stor betydelse.

Jag vill med detta, herr talman, helt kort instämma i den reservation, som herrar Hagberg och Elofsson m. fl. har fogat till detta betänkande.

Herr ERICSSON, JOHN, (s):

Herr talman! Man kan ju hålla med om att skattebelastningen på glass och sötvaror över huvud taget är hög; den är ju inte mindre än 65 procent. När det gäller glassen är det emellertid att uppmärksamma, att hushållsglassen är undantagen från beskattning. Men när man kommer och säger att det betyder väldigt mycket för jordbruket, om vi slopar skatten på gräddglass, kan jag inte följa med längre. Det rör sig här

om mindre än en procent av avsättningen på vår smörproduktion, och vi får väl ändå försöka tänka litet på ordens valör när vi talar om dessa frågor. Betydelsen för jordbruket kan inte vara något avgörande skäl. Om man nu säger att gräddglassen bör komma i ett favoriserat läge i förhållande till annan glass, går det ju att framställa ett sådant önskemål — det har gjorts många gånger tidigare — men om man skall diskutera denna skattefråga, får man väl göra det från utgångspunkten, att vi antingen skall slopa skatten eller också behålla den.

Den framställning, som gjorts från kontrollstyrelsen och statens jordbruksnämnd, går närmast ut på att man skulle lägga om skattesystemet av den anledningen att det är svårt att tillämpa det skattesystem vi nu har när det gäller dessa varor. Till vilket beslut denna framställning leder från Kungl. Maj:ts sida, vet inte jag, men denna fråga är alltså under Kungl. Maj:ts prövning, och det innebär att en riksdagsskrivelse, som reservanterna hemställer om, är alldeles onödig i detta sammanhang. Därför tycker jag, herr talman, att det är konsekvent från utskottets sida att yrka avslag på föreliggande motioner.

Jag hemställer om bifall till utskottets förslag.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr talmannen jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu förevarande betänkandet hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den vid betänkandet avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, efter att ha upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig finna denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Herr Elofsson, Gustaf, begärde voting, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en så lydande omröstningsproposition:

Interpellation om tillsättning i kariesbekämpande syfte av fluor i vattenledningsvatten

Den, som bifaller vad bevillningsutskottet hemställt i sitt betänkande nr 72, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den vid betänkandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Elofsson, Gustaf*, begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 70;

Nej — 58.

Därjämte hade 2 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Föredrogos ånyo andra lagutskottets utlåtanden:

nr 58, i anledning av väckta motioner angående lydadsföreskrifter vid permittering från allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare; och

nr 60, i anledning av väckta motioner angående skyddsarbetet inom försvaret, m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av tredje lagutskottets utlåtande nr 29, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vattenlagen m. m., dels ock i ämnet väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 36, i anled-

ning av väckt motion angående försäkringsverksamhet till motverkande av vissa förluster inom påsldjursuppfödningen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 194, angående medelsanvisning för iståndsättande av Sydostbrottens fyranläggning; och

nr 195, angående ökning av det högsta belopp intill vilket staten må åtaga sig betalningsansvar i form av statsgaranti för exportkredit.

Anmälades och bordlades en av bankoutskottet jämlikt § 21 riksdagsstadgan gjord anmälan, att till utskottet från riksdagens revisorer inkommit framställning angående viss ändring i instruktionen för revisorerna.

Interpellation om tillsättning i kariesbekämpande syfte av fluor i vattenledningsvatten

Herr SVANSTRÖM (cp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Från många olika håll har omvitnats att tandkaries och övriga tandsjukdomar är en verklig folksjukdom. Vissa tendenser synes utvisa att sjukdomen snarare tilltar än minskar. Samhällets kostnader för bekämpningsåtgärder rör sig i det här fallet om storleksordningen 300 miljoner kronor, främst för reparation av redan uppkomna skador. Därtill kommer självfallet människornas egna utgifter för tandvård.

Under vårriksdagen frågade jag inrikesministern dels om han var beredd att medverka till skapandet av en särskild forskningsinstitution på det här området, dels vilka åtgärder han ansåg nödvändiga för en ökad profylaktisk verksamhet i fråga om tandröta.

Interpellation om tillsättning i kariesbekämpande syfte av fluor i vattenledningsvatten

I sitt svar i riksdagen den 9 maj i år meddelade statsrådet Johansson bl. a. på tal om pågående försök med fluor-tillförsel i olika former att »det torde emellertid vara för tidigt att uttala sig om det slutliga resultatet av dessa undersökningar».

Enligt tidningsuppgifter har i dagarna en redovisning skett av sedan år 1952 pågående försök med tillförsel av fluor till vattenledningsvattnet i Norrköping. Av samma uppgifter synes framgå att resultatet är över förväntan gott. Omkring 50 % lägre kariesfrekvens redovisas hos de skolbarn, som dagligen använt det fluorerade dricksvattnet. Några negativa verkningar, vilka på sina håll har befarats, har inte förmärkts, anser de medicinska experter, vilka lett undersökningen.

Den i Norrköping praktiserade metoden förefaller synnerligen enkel och billig och borde rimligen kunna komma till användning allmänt i hela landet.

Med anledning av det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få framställa följande fråga:

Är herr statsrådet beredd att som ett led i den kariesprofylaktiska verksamheten medverka till åtgärder i syfte att snabbt låta städer och samhällen, som så önskar, få möjligheter att tillsätta fluorpreparat till vattenledningsvattnet?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.25.

In fidem

K.-G. Lindelöw